Autoriteit
Consument & Markt

Muzenstraat 41
2511 WB Den Haag
070 722 20 00
www.acm.nl

Openbaar

De Coöperatieve Visserij Organisatie U.A.
T.a.v. bestuur van de Coöperatieve Visserij Organisatie
Het Spijk 20
8321WT Urk

Uitsluitend verstuurd per e-mail aan [vertrouwelijk]

Den Haag, 5 november 2026

Ons kenmerk : ACM/UIT/1127177
Onderwerp : ACM/25/197322 Informele beoordeling *Harvest Control Rule* voor Noordzeegarnaal

Geachte bestuur van de Coöperatieve Visserij Organisatie,

De Coöperatieve Visserij Organisatie (CVO) wil een duurzaamheidsmaatregel gelijk aan die in het MSC Managementplan[1] van het MSC-keurmerk van de garnalenvisserij verplicht stellen voor haar leden die op Noordzeegarnaal vissen (het Initiatief). Het gaat om de maatregel genaamd *'Harvest Control Rule'*. Het doel van het verplicht stellen is overbevissing van de Noordzeegarnaal te voorkomen.

U geeft aan dat het Initiatief volgens de concurrentieregels mag. U heeft de Autoriteit Consument en Markt (ACM) gevraagd of zij die conclusie deelt.[2] De ACM heeft het Initiatief informeel beoordeeld in lijn met haar Beleidsregel Toezicht ACM op duurzaamheidsafspraken.[3] Op basis van de aangeleverde informatie vindt de ACM het aannemelijk dat de concurrentieregels niet in de weg staan aan het Initiatief en ziet de ACM geen reden om nader onderzoek te doen.

Hierna volgt eerst een samenvatting van het Initiatief. Daarna legt de ACM haar informele beoordeling van het Initiatief uit.

## Het Initiatief

De CVO is een samenwerkingsverband van drie producentenorganisaties.[4] Om overbevissing te voorkomen en effectiviteit van het keurmerk te waarborgen, wil de CVO de *Harvest Control Rule* uit het MSC-keurmerk van de garnalenvisserij verplicht stellen voor hun leden die op Noordzeegarnaal[5] vissen. Dit zal de CVO doen door de *Harvest Control Rule* op te nemen in het Productie- en Afzetprogramma (PAP).[6] Alle leden van de CVO dienen zich daarmee te houden aan de *Harvest Control Rule*.

[1] MSC Managementplan. MSC staat voor Marine Stewardship Council. MSC is een internationale non-profitorganisatie.
[2] Mail van de CVO van 9 juli 2025 met kenmerk ACM/IN/1008084.
[3] ACM, 4 oktober 2023, Beleidsregel Toezicht ACM op duurzaamheidsafspraken.
[4] De drie productenorganisaties zijn: Coöperatieve Producentenorganisatie Nederlandse Vissersbond U.A., Coöperatieve Producentenorganisatie en Beheergroep Noordelijke Visserij Alliantie U.A. en Coöperatieve Producentenorganisatie voor de Visserij Urk U.A.
[5] Ook wel: Crangon crangon, grijze garnaal of Hollandse garnaal.
[6] Het PAP wordt door de CVO ter goedkeuring voorgelegd aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). RVO kan het PAP goedkeuren waarna alle Nederlandse visserijbedrijven die via hun producentenorganisatie zijn aangesloten bij de CVO zich moeten houden aan de voorwaarden zoals die in het PAP zijn opgenomen.

Voor de meeste vissoorten is het beheer Europees geregeld, bijvoorbeeld met een quotumsysteem en jaarlijks vangstadvies. Dat geldt niet voor de Noordzeegarnaal. Om de populatie van de Noordzeegarnaal in stand te houden wil de CVO specifiek voor vissers van de Noordzeegarnaal de *Harvest Control Rule* uit het MSC-keurmerk verplicht stellen.[7] Het doel van de MSC-certificering voor garnalen is het waarborgen van een duurzame visserij door te waarborgen dat het garnalenbestand op lange termijn gezond blijft. Een gezond garnalenbestand is ook goed voor ander zeeleven, bijvoorbeeld voor vissen die garnalen eten.[8]

De *Harvest Control Rule* voorkomt overbevissing doordat tijdelijke inspanningsbeperkingen worden opgelegd op het moment dat er schaarste aan Noordzeegarnalen is. Inspanningsbeperkingen beperken hoeveel uren op zee mag worden gevist (de 'inspanning'). Het gaat om een maximaal aantal uren per week: 72 uur/week, 60 uur/week, 48 uur/week, etc.[9] Door de *Harvest Control Rule* op te nemen in het PAP, zijn vissers verplicht om zich aan de inspanningsbeperkingen te houden. Als zij dat niet doen, kunnen zij beboet worden.[10]

De stand van de garnalenpopulatie wordt op basis van de best beschikbare wetenschap continu in de gaten gehouden doordat individuele vissers hun vangsten en de tijd die zij op zee doorbrengen registreren en doordat producentenorganisaties die gegevens bij elkaar optellen. Inspanningsbeperkingen worden opgelegd als de totale garnalenvangsten per uur, zoals opgeteld door alle bij MSC aangesloten producentenorganisaties, onder een vooraf bepaalde drempelwaarde komen.[11] Lage garnalenvangst is namelijk een indicatie voor een verminderde toestand van het garnalenbestand. Inspanningsbeperkingen worden dan door de stuurgroep van het MSC-garnalencertificaat in trilateraal verband opgelegd aan alle MSC-gecertificeerde Noordzeegarnalenvissers uit Nederland, Denemarken en Duitsland.[12] De CVO maakt deel uit van deze stuurgroep. De CVO zal dezelfde, vooraf bepaalde, drempelwaarde hanteren voor de in het PAP opgenomen *Harvest Control Rule.* De inspanningsbeperkingen hebben een tijdelijk karakter. Een beperking heeft steeds een duur van 2 weken en kan met 2 weken worden verlengd als de schaarste aanhoudt.[13] In de periode 2022 tot en met 2025 is 17 keer een maatregel opgelegd of verlengd.[14]

Voor effectief garnalenbeheer is het nodig dat voldoende Noordzeegarnalenvissers zich houden aan inspanningsbeperkingen in tijden van schaarste. De inspanningsbeperkingen hebben alleen het gewenste effect als voldoende vissers meedoen.[15] Vissers die niet meedoen kunnen in tijden van schaarste langer doorvissen en zullen dit naar verwachting ook doen omdat zij op die manier extra verdienen. Nu sinds 2024 garnalenvissers in toenemende mate zijn gestopt met het voeren van het MSC-keurmerk en zich daarmee niet langer hoeven te houden aan vanuit het MSC Managementplan opgelegde inspanningsbeperkingen, vreest de CVO dat effectief garnalenbeheer onder druk komt te staan. Een gevolg kan zijn dat een onafhankelijke auditor beslist dat alle garnalenvissers in Nederland, Denemarken en Duitsland het MSC-keurmerk verliezen. Om dat te voorkomen, wil de CVO de *Harvest Control Rule* uit het MSC Managementplan verplicht stellen voor haar leden.[16] Zodra de *Harvest Control Rule* onderdeel is van het PAP, verdwijnt de prikkel om uit het MSC-keurmerk te stappen omdat de *Harvest Control Rule* via het PAP blijft bestaan.[17] Garnalenvissers die zich los willen maken van de *Harvest Control Rule* moeten dan ook hun lidmaatschap opgeven bij de betreffende producentenorganisatie, waarvoor een opzegtermijn van 1 jaar geldt.[18] De verwachting is daarom dat de *Harvest Control Rule* van toepassing is op vrijwel alle Nederlandse garnalenvissers, zodra dit via het PAP verplicht wordt gesteld.

[7] Antwoorden van de CVO van 20 februari 2026 met kenmerk ACM/IN/1085739.
[8] Advies van ICES van oktober 2014 met kenmerk ACM/IN/1018604.
[9] Antwoorden van de CVO van 20 februari 2026 met kenmerk ACM/IN/1085739.
[10] Concept PAP CVO, deel 5 – sancties en controlemaatregelen, met kenmerk ACM/IN/1167472.
[11] Het gaat om de LPUE-waarde. LPUE staat voor '*landings per unit of effort*' en wordt uitgedrukt in kilogram per uur op zee. MSC managementplan, p.8.
[12] De stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van deelnemende producentenorganisaties uit de drie grootste aanvoerlanden van de Noordzeegarnaal: Denemarken, Duitsland en Nederland. De CVO is namens de drie Nederlandse producentenorganisaties vertegenwoordigd in de stuurgroep.
[13] Antwoorden van de CVO van 20 februari 2026 met kenmerk ACM/IN/1085739.
[14] Antwoorden van de CVO van 20 februari 2026 met kenmerk ACM/IN/1085739.
[15] Antwoorden van de CVO van 20 februari 2026 met kenmerk ACM/IN/1085739. Rapport MSC van november 2025, p.19-20.
[16] Verslag van gesprek met de CVO van 5 februari 2026 met kenmerk ACM/UIT/668908.
[17] Mail CVO met kenmerk ACM/IN/1167472.
[18] Mail RVO van 4 juni 2026 met kenmerk ACM/IN/1119819. RVO geeft daarnaast aan dat het opgeven van het lidmaatschap voor veel vissers gevolgen kan hebben voor hun vangstrechten op vissen.

De CVO heeft toegelicht dat de *Harvest Control Rule* in het PAP identiek zal zijn aan de *Harvest Control Rule* in het MSC Managementplan. Als het MSC Managementplan wordt aangepast, bijvoorbeeld door nieuwe wetenschappelijke inzichten, dan zal volgens de CVO het PAP ook aangepast worden.[19]

***Reikwijdte van de informele beoordeling***
Deze informele beoordeling gaat over inspanningsbeperkingen op basis van een *Harvest Control Rule*. Deze informele beoordeling gaat niet over de andere maatregelen uit het MSC Managementplan en niet over andere maatregelen uit het PAP.

De ACM (voorheen: Nederlandse Mededingingsautoriteit) heeft in 2011 een beoordeling gegeven ten aanzien van het MSC Managementplan. De Nederlandse Mededingingsautoriteit concludeerde destijds dat de beoogde beheersmaatregelen[20] op dat moment niet toegestaan leken omdat er geen aanwijsbaar actueel – of in de toekomst reëel – gevaar bestond voor het voortbestaan van de populatie Noordzeegarnalen. Het MSC Managementplan bevat, naast inspanningsbeperkingen, een aantal andere vereisten is waaraan MSC-gecertificeerde vissers moeten voldoen zoals eisen aan netten om de impact op ander zeeleven te minimaliseren. De Nederlandse Mededingingsautoriteit beoordeelde destijds dat andere vereisten zoals opgenomen in het MSC Managementplan, buiten de reikwijdte vallen van het kartelverbod van artikel 6, lid 1 Mededingingswet, dan wel dat het voor de hand ligt dat deze vereisten onder de uitzondering vallen van artikel 6, lid 3 Mededingingswet.[21]

De reikwijdte van onderhavige informele beoordeling is beperkt tot de inspanningsbeperkingen die onderdeel uitmaken van het MSC Managementplan. Zoals verder hieronder uiteengezet, betrekt de ACM daarbij de verslechterde garnalenstand die volgens de CVO aanleiding gaf tot het nemen van inspanningsbeperkingen in bepaalde weken in de jaren 2022 t/m 2025.

Uiteraard dient de CVO ook voor de andere vereisten van het PAP, waar nodig, te beoordelen of deze binnen de concurrentieregels passen. Deze informele beoordeling gaat daar verder niet op in. De ACM kan besluiten de andere maatregelen op een later moment toch nader te onderzoeken, bijvoorbeeld als de ACM een klacht krijgt over deze maatregelen.

# Informele beoordeling ACM

De ACM heeft bekeken of het Initiatief een duurzaamheidsafspraak is en of het Initiatief past binnen de concurrentieregels. De ACM baseert zich daarbij op informatie van de CVO en heeft geen uitgebreid eigen onderzoek gedaan.

## Duurzaamheidsafspraak

Het Initiatief zoals gepresenteerd door de CVO streeft een duurzaamheidsdoel na zoals bedoeld in de Beleidsregel Toezicht ACM op duurzaamheidsafspraken. Het Initiatief zorgt er volgens de CVO voor dat overbevissing wordt voorkomen en volgroeide garnalen worden gevangen nadat deze zich hebben kunnen voortplanten. De gezamenlijke aanpak en verplichtstelling van inspanningsbeperkingen is daarbij essentieel volgens de CVO. Dit leidt tot een lagere ecologische impact, wat bijdraagt aan verduurzaming.[22]

De ACM vindt het belangrijk dat het PAP dezelfde drempelwaardes hanteert als het MSC Managementplan. Mochten nieuwe wetenschappelijke inzichten in de toekomst leiden tot aanpassingen aan het MSC Managementplan, dan is het belangrijk dat deze wijzigingen ook worden doorgevoerd in het PAP.

[19] Gespreksverslag 20 november 2026 met kenmerk ACM/UIT/1125168.
[20] Op basis van deze beheersmaatregel konden de vistijden worden beperkt (inspanningsbeperkingen) wanneer er gevaar dreigde voor het garnalenbestand.
[21] Zie Informele zienswijze NMa van 18 april 2011 met kenmerk 7011/23.B27 - Managementplan MSC Garnalenvisserij (link).
[22] Antwoorden van de CVO met kenmerk ACM/IN/1018604.

## Geen reden voor nader onderzoek

De CVO komt in haar eigen beoordeling tot de conclusie dat het Initiatief volgens de concurrentieregels mag. De CVO geeft in dat verband aan dat Nederlandse garnalenvissers in toenemende mate uit het MSC-keurmerk zijn gestapt nadat inspanningsbeperkingen werden genomen sinds 2024. Als steeds meer garnalenvissers uitstappen, nemen de prikkels om duurzaam te vissen af, met het risico dat overbevissing toeneemt.[23]

De ACM kijkt voor deze informele beoordeling naar specifieke regelgeving voor de visserij. Het kartelverbod is namelijk niet van toepassing op afspraken en besluiten van producentenorganisaties binnen de visserij als wordt voldaan aan de voorwaarden uit artikel 41 van de GMO-verordening voor de visserij.[24] Het Initiatief is een afspraak of besluit van drie productenorganisaties en het Initiatief gaat over de vangst en verkoop van garnalen, wat valt onder de visserij.

Artikel 41 van de GMO-verordening voor de visserij verwijst naar het Europese kartelverbod uit artikel 101 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). De toepassing van het Nederlandse kartelverbod uit artikel 6 lid 1 van de Mededingingswet moet aansluiten bij die van artikel 101 VWEU.

Op het eerste oog vindt de ACM het aannemelijk dat het Initiatief voldoet aan de vijf voorwaarden uit artikel 41 van de GMO-verordening voor de visserij en ziet geen reden voor nader onderzoek. De ACM licht dat hierna per voorwaarde toe.

*i.* *Ten eerste, de afspraak moet noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van de landbouw- en visserijdoelstellingen in artikel 39 VWEU.*

Deze doelstellingen zijn kortgezegd: (a) productiviteit bevorderen, (b) eerlijke inkomens verzekeren voor landbouwers, (c) markten stabiliseren, (d) voorzieningen veiligstellen en (e) redelijke prijzen verzekeren voor consumenten. De ACM zal hierna ingaan op elk van deze vijf doelstellingen, met inachtneming van de specifieke uitwerking daarvan voor de visserij.[25]

Doel van het Initiatief is duurzaam gebruik van Noordzeegarnalen om (toekomstige) beschikbaarheid van voldoende Noordzeegarnalen veilig te stellen. Niet enkel voor menselijke consumptie, maar ook als voedsel voor ander zeeleven.[26] Het Initiatief draagt op die manier bij aan voedselzekerheid **(d)**. Dit bevordert ook de productiviteit van de visserij, omdat het ecosysteem in stand gehouden wordt en vissers van Noordzeegarnalen zo verzekerd zijn van voldoende Noordzeegarnalen in de toekomst waardoor zij kunnen blijven vissen **(a)**. In dit verband heeft de CVO toegelicht dat Nederlandse garnalenvissers in toenemende mate zijn gestopt met het voeren van het MSC-keurmerk in de periode dat inspanningsbeperkingen zijn opgelegd, omdat de garnalenstand verslechterde. Deze vissers waren in die periode niet langer gebonden aan de inspanningsbeperkingen en konden dus langer vissen op garnalen. Het aantal Nederlandse Noordzeegarnalenvissers dat géén MSC-certificaat heeft was respectievelijk: 0 in 2022, 1 in 2023, 28 in 2024 en 32 in 2025. In totaal telde Nederland in 2025 150 Noordzeegarnalenvissers.[27] Zonder het Initiatief komt volgens de CVO de toekomstige beschikbaarheid van voldoende Noordzeegarnalen en daarmee de toekomstige productiviteit van vissers in gevaar.[28]

Binnen het initiatief worden geen afspraken gemaakt over inkomens voor vissers of prijzen voor consumenten. In tijden van schaarste, als inspanningsbeperkingen worden opgelegd, zouden inkomsten

[23] De CVO wijst in dit verband op de '*tragedy of the commons*', garnalenvissers zonder MSC-certificaat kunnen langer doorvissen wanneer inspanningsbeperkingen worden opgelegd. De kosten hiervan komen terecht bij alle vissers en in het uiterste geval bij toekomstige generaties. Antwoorden van de CVO met kenmerk ACM/IN/1018604.
[24] Artikel 41, GMO-Verordening voor de visserij, Nr. 1379/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013.
[25] Richtsnoeren van de Europese Commissie voor de GMO-Verordening voor de visserij. Zie: 503968be-e25a-4fce-b34c-c153cae05962_en. CFP Regulation 1380/2013, artikelen 2 en 35. SWD(2016) 113 final on the implementation of CMO Chapter II, paragraaf 3.1.6.
[26] Advies van ICES van oktober 2014 met kenmerk ACM/IN/1018604.
[27] Antwoorden van de CVO van 20 februari 2026 met kenmerk ACM/IN/1085739.
[28] Gespreksverslag 12 augustus 2026 (inclusief schriftelijke beantwoording) met kenmerk ACM/UIT/1119847.

tijdelijk kunnen dalen en prijzen tijdelijk kunnen stijgen. Bij een gelijkblijvende vraag en onder normale economische omstandigheden lijkt het aannemelijk dat minder aanbod leidt tot een verhoging van de prijs. Doel van het opleggen van die inspanningsbeperkingen is echter om op langere termijn te zorgen voor beschikbaarheid van voldoende Noordzeegarnalen. Zonder het Initiatief is er volgens de CVO een risico dat de Noordzeegarnalenpopulatie zich onvoldoende herstelt, met als mogelijk gevolg (nog) minder vangst[29] en prijzen die (nog verder) kunnen stijgen. Juist door dat te voorkomen draagt het Initiatief bij aan een eerlijk inkomen voor vissers **(b)** en redelijke prijzen voor consumenten **(e)**, ook op de lange termijn.

Het Initiatief draagt tot slot bij aan stabilisering van de markt door ook op lange termijn een stabiele(re) Noordzeegarnaalpopulatie en stabiele(re) prijs te waarborgen **(c)**.

Om de beschreven voordelen (a t/m e) te behalen is belangrijk dat voldoende vissers meedoen. De Noordzeegarnaal kent, in tegenstelling tot de meeste vissoorten, geen wettelijk geregeld beheer (geen quotumsysteem). Hoe meer vissers zich committeren aan inspanningsbeperkingen in tijden van schaarste, hoe beter de effectiviteit van de maatregelen te waarborgen is. Zonder het Initiatief, zo is de afgelopen jaren gebleken, stappen Nederlandse vissers uit het keurmerk. Zij kunnen langer op zee vissen en er ontstaat meeliftgedrag (*free riding*).

Het Initiatief bindt alleen garnalenvissers die (indirect) zijn aangesloten bij de CVO via een van de drie producentenorganisaties. Omdat de Noordzeegarnaalpopulatie niet beperkt is tot de Nederlandse zeegrenzen, is deelname van voldoende Deense, Duitse en Belgische vissers ook belangrijk. Tot op heden is er sprake geweest van voldoende dekking, mede omdat Deense en Duitse vissers van Noordzeegarnalen meedoen aan het MSC-keurmerk en er vooralsnog daar geen uitstroom is van vissers in geval van opgelegde inspanningsbeperkingen.[30] Mochten de marktomstandigheden in de toekomst veranderen, bijvoorbeeld door uittreding van Nederlandse, Deense en Duitse vissers uit het PAP ofwel uit het MSC-keurmerk, dan zal de CVO opnieuw moeten beoordelen of het verplicht stellen van de *Harvest Control Rule* voor haar Nederlandse leden nog bijdraagt aan de doelen van artikel 39 VWEU.

*ii. Ten tweede, de afspraak mag geen verplichting inhouden een bepaalde prijs toe te passen.*

Volgens de CVO bevat het Initiatief geen dergelijke verplichting.

*iii. Ten derde, de afspraak mag niet leiden tot compartimentering van de markten binnen de Europese Unie.*

Volgens de CVO laat het Initiatief vissers vrij om hun Noordzeegarnalen te leveren aan wie zij willen. Het Initiatief bestendigt en onderstreept het belang van het MSC-keurmerk. De ACM vindt het belangrijk dat vissers naast het MSC-keurmerk ook andere keurmerken kunnen (blijven) voeren. Hoewel veel Nederlandse afnemers belang lijken te hechten aan het MSC-keurmerk, kan het zijn dat (bijv. buitenlandse) afnemers (ook) belang hechten aan andere (duurzaamheids)keurmerken.[31] Bijvoorbeeld omdat consumenten in het buitenland een ander keurmerk gewend zijn. Om compartimentering van markten te voorkomen, dient de CVO daarom te zorgen dat haar leden naast het MSC-keurmerk ook andere keurmerken mogen en kunnen (blijven) voeren. Zo kunnen vissers hun Noordzeegarnalen (blijven) verkopen aan (buitenlandse) afnemers die mogelijk belang hechten aan andere keurmerken.

De ACM hecht eraan dat concurrentie tussen keurmerken mogelijk blijft. Tegelijkertijd is juist voldoende collectieve dekking belangrijk voor effectief garnalenbeheer. Mocht een ander keurmerk een ten minste gelijkwaardige collectieve bescherming bieden voor de Noordzeegarnaalpopulatie, dan zal de CVO opnieuw

[29] Gespreksverslag 12 augustus 2026 (inclusief schriftelijke beantwoording) met kenmerk ACM/UIT/1119847.
[30] Notitie van de CVO van 10 februari 2025 met kenmerk ACM/IN/957299. Belgische vissers doen niet mee. Dit gaat om een relatief beperkte groep waardoor met enkel Nederlandse, Deense en Duitse voldoende dekking kan worden bereikt. Antwoorden van de CVO van 20 februari 2026 met kenmerk ACM/IN/1085739.
[31] Volgens de CVO zijn er ook andere keurmerken, bijvoorbeeld keurmerken die aangeven dat vis biologisch is of een bepaalde regionale oorsprong heeft. MSC was de eerste wereldwijde certificeringsorganisatie voor wilde vis die formele erkenning ontving van het Global Sustainable Seafood Initiative. Mail van de CVO van 9 april 2026 met kenmerk ACM/IN/1101043.

moeten beoordelen of het verplicht stellen van (alleen) de *Harvest Control Rule* uit het MSC-keurmerk toegestaan is.

*iv. Ten vierde, de afspraak mag concurrentie niet uitsluiten.*

Dit wil zeggen dat het Initiatief niet mag leiden tot uitsluiting van producten waarnaar een aanzienlijke consumentenvraag is.[32] Op basis van de informatie van de CVO vindt de ACM het aannemelijk dat aan deze voorwaarde wordt voldaan.

Hoewel het Initiatief het MSC-keurmerk niet verplicht, kan het Initiatief ervoor zorgen dat, net zoals dit vóór 2024 feitelijk het geval was, nagenoeg alle Nederlandse Noordzeegarnalenvissers MSC-gecertificeerd zijn. Niet-MSC garnalen zijn dan in Nederland lastiger te verkrijgen. Dit lijkt, op basis van de informatie van de CVO, niet tot uitsluiting van niet-MSC garnalen te leiden omdat er geen aanzienlijke consumentenvraag lijkt te bestaan naar specifiek niet-MSC garnalen.

Volgens de CVO waren tot 2024 alle Nederlandse Noordzeegarnalenvissers (op één na) MSC-gecertificeerd en werd door hen dus uitsluitend MSC-gecertificeerde Noordzeegarnalen verkocht. Voor zover bekend leidde dat in de periode tot 2024 niet tot aanzienlijke onvervulde consumentenvraag. Dit hangt samen met het feit dat overgrote deel van de Noordzeegarnalen verkocht wordt via supermarkten die enkel MSC-gecertificeerde Noordzeegarnalen aanbieden.[33]

Noordzeegarnalen met en zonder MSC-keurmerk zijn in de basis hetzelfde product dat op het eerste gezicht voorziet in dezelfde consumptiebehoefte. Daarbij komt dat het merendeel van de handelaren juist liever MSC-gecertificeerde garnalen koopt dan niet-MSC gecertificeerde garnalen. Zoals hierboven aangegeven komt dit voornamelijk omdat grote Nederlandse supermarkten vanuit duurzaamheidsoverwegingen enkel MSC-gecertificeerde garnalen willen (ver)kopen.[34] De weinige handelaren die niet-MSC garnalen opkopen, kunnen straks nog steeds niet-MSC garnalen afnemen bij (naar verwachting voornamelijk Belgische) niet-gecertificeerde vissers.

Op basis van die informatie van de CVO vindt de ACM het dan ook aannemelijk dat het Initiatief de mededinging niet uitsluit.

*v. Ten vijfde, de afspraak mag de concurrentie niet uitschakelen voor een aanzienlijk deel van de betrokken producten.*

Dat wil zeggen dat een zekere mate van resterende concurrentie moet blijven bestaan. Aan deze laatste voorwaarde kan worden voldaan zelfs als een afspraak marktbreed is, zolang de deelnemers op ten minste één belangrijke concurrentieparameter stevig blijven concurreren.[35] Ook uitschakeling van de concurrentie voor een beperkte periode, zonder dat dit gevolgen heeft voor de ontwikkeling van de concurrentie nadat deze periode verstrijkt, behoeft geen belemmering te vormen om aan deze voorwaarde te voldoen.[36] Het Initiatief is nagenoeg marktbreed aangezien bijna alle Nederlandse garnalenvissers zijn aangesloten bij de CVO. Omdat haar leden kunnen blijven concurreren op onder meer service, betrouwbaarheid en prijs[37] en omdat concurrentie ten aanzien van volume slechts tijdelijk (in tijden van schaarste) wordt verminderd of uitgeschakeld, vindt de ACM het voldoende aannemelijk dat het Initiatief voldoet aan deze voorwaarde.

[32] De ACM past daarbij naar analogie de toelichting van de Europese Commissie toe uit C_202301446NL.000101.fmx.xml, paragraaf 8.2. In deze richtsnoeren (paragraaf 186) geeft de Europese Commissie aan dat een hoge drempel moet zijn overschreven, wil er sprake zijn van uitsluiting van de concurrentie. Dit om overlap met ingrijpen op basis van de vereisten van Artikel 39 VWEU te voorkomen.
[33] Aanvullende informatie van de RVO van 4 juni 2026, met kenmerk ACM/IN/1119819. Gespreksverslag 12 augustus 2026 (inclusief schriftelijke beantwoording) met kenmerk ACM/UIT/1119847.
[34] Aanvullende informatie van de RVO van 4 juni 2026, met kenmerk ACM/IN/1119819. Zie ook verslag van gesprek met de CVO van 5 februari 2026, met kenmerk ACM/UIT/668908 en antwoorden van de CVO van 9 april 2026 met kenmerk ACM/IN/1101044.
[35] Zie naar analogie ook Mededeling van de Commissie over de richtsnoeren inzake de toepasselijkheid van artikel 101 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op horizontale samenwerkingsovereenkomsten, paragraaf 9.4.4.
[36] Idem.
[37] Gespreksverslag 12 augustus 2026 (inclusief schriftelijke beantwoording) met kenmerk ACM/UIT/1119847.

# Conclusie

De ACM komt op basis van de informatie van de CVO op dit moment tot de conclusie dat het aannemelijk is dat de concurrentieregels niet in de weg staan aan het Initiatief en er geen reden is om (nader) onderzoek te doen.

De ACM wijst erop dat de beoordeling een informeel karakter heeft. De ACM gaat ervan uit dat de door de CVO aangeleverde informatie klopt en heeft geen uitgebreid eigen onderzoek gedaan.

De ACM kan besluiten het Initiatief op een later moment toch nader te onderzoeken, bijvoorbeeld als de ACM een klacht krijgt over het Initiatief. Mocht onverhoopt blijken na een dergelijk onderzoek dat het Initiatief toch in strijd is met de concurrentieregels, dan legt de ACM geen boete op. De CVO moet dan de ACM wel te goeder trouw hebben geïnformeerd en de CVO moet meewerken aan het bereiken van een aanpassing van het Initiatief om het in lijn te krijgen met de regels. Voor de goede orde: het is de eigen keuze van de ACM om haar discretionaire bevoegdheid tot het opleggen van boetes op deze wijze in te vullen. Andere mededingingsautoriteiten zijn niet gebonden aan deze keuze of aan de inhoud van deze informele beoordeling.

Hoogachtend,

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

drs. D.I. Bos
Directeur Directie Mededinging